

Saulėta, dieną 90°, naktį 70.
Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:29.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Birželio-June 25 d., 1973 m.

Kaina 15c

149

PASIBAIGĖ ILGOS DERYBOS SU BREŽNEVU

IŠ SKAUDŽIOS PRAEITIES Į ATEITĮ

Balfo vadovybės spaudos konferencija

ČIKAGA. — Šeštadienį Balfo centro valdyba sukvietė pirminkę M. Rudienę namuose spaudos konferencijai, kuriai papasakojo apie New Yorko skyriaus iškelto bylos eigą ir rezultatus. Ta pačia proga laikraštiniškai dalyvavo Lithuanian Forum radio programoje ir klausinėjo M. Rudienę apie Balfo darbą ir pasibaigusios bylos įtaką tam darbui.

M. Rudienė paaiškino, kad byla pasibaigė abipusiu kompromisu, kurio pagrindinis reikalavimas — naujo Balfo seimo šaukimas. New Yorko skyriaus reikalavo, kad Balfo namas Brookne kol kas nebūtų parduotas. Su tuo naujoji centro valdyba sutiko. Teisėjas uždraudė skundėjams kelti naujas bylas prieš naująją centro valdybą.

New Yorko Aukščiausias Teismas per teisėją J. Courtney McGroarty nusprendė, kad byla prieš Balfą buvo iškelta tik trijų asmenų, kurie kalbėjo New Yorko skyriaus vardu, nors skyriaus neturėjo susirinkimo ir ne nutarė bylos kelti. Skundėjų padarė daug klaidų. Jie kėlė seimo nelegalumo klausimą, tačiau patys seime nebuvo dalyvavę, keliuose teismų posėdžiuose skundėjai irgi nedalyvavo, veikdami tik per advokatus.

Spaudos konferencijoje dar kalbėjo Balfo centro valdybos nariai: kun. A. Trakis, J. Jasaitis, A. Dziurvonas, D. Bobelienė, A. Daukus, V. Filaišytė ir K. Čepaitis. Buvo pareikšta viltis, kad Balfo darbas ateityje eis sklandžiai, kad buvusios bylos bus tik skaudus prisiminimas. Tai kurie laikraštiniškai kėlė klausimą, kaip bus nubausiti Balfo veiklos trukdytojai. Buvo siūloma traukti skundikus į LB garbės teismą.

Paskutiniame New Yorko Aukščiausiojo Teismo žodyje Hon. McGroarty pareiškė: „Aš turiu pasakyti, kad aš esu labai patenkintas, kad jūs visi esate suinteresuoti labai garbingu darbu. Jūs turėtumėte paskirti visą savo energiją tam darbiui tęsti, o ne kovoti tarpusavyje“. Iš Balfo valdybos pasisakymų atrodo, kad organizacijos veikla ir žengia pirmyn labdarybės ir šalpos keliu, plačiai lietuvių visuomenei remiant ir pritarant.

Leido astronautams lankyti prezidentą

HOUSTONAS. — Erdvės administracija padarė astronautams, grįžusiems iš Skylab erdvės stoties, išimtį ir leido jiems sekmadienį vykti į San Clemente pas prezidentą Nixoną ir jo svečią Brežnevą. Astronautams gydytojai patarė tik vengti kai kurių valgių ir gėrimų bei įsąkė nešioti ant burnos kaukę, kad kokios bakterijos nepatektų į kūną.

Visi trys astronautai puikiai jaučiasi po 12 val. miego ir gerų pietų. Pats silpniausias iš trijų buvo gydytojas Kerwin. Jam, sugrįžus į žemę, sukosi galva, jis svajo ir vemė. Jam ilgiau truko prisitaikyti prie žemės sąlygų negu kitiems dviems astronautams.

Houstono erdvės centras pradėjo ruošti sekančią astronautų kelionę į erdvės stotį. Trys astronautai Alan Bean, Owen Garriott ir Jack Lousma išbus stotyje 56 dienas.

IŠ VISO PASAULIO

ČIKAGA. — Aplinkos Apsaugos Agentūra įsakė Gary bendrovės iki 1975 metų sumažinti suodžių ir dulkių, išeinančių iš pieno fabrikų, kiekį net 85%. Apskaičiuota, kad per metus Gary pieno įmonės paleidžia į orą 71,000 tonų dulkių ir nešvarumų. Iki nurodyto laiko tų dulkių galės būti tik apie 6000 tonų.

RANGUNAS. — Burmoje apsisvertė keltuvus ir paskendo 50 žmonių.

ROMA. — Popiežius Paulius šeštadienį atidarė pirmą Vatikaną modernaus meno muziejų, kuriame yra apie 700 tapybos ir skulptūros darbų, jų tarpe apie 30 iš Amerikos. Popiežiaus 10 metų sostan įžengimo sukakties proga įvyko koncertas, kuriame dirigavo Amerikos žydas Leonard Bernstein.

SAN DIEGO. — Jūrų laivynas perleidžia tris naikintuvus ir vieną povandeninį laivą Graikijos, Italijos ir Brazilijos laivynams.

SOESTAS. — Vakarų Vokietijoje nusileido sklandytuvai, kuriuo iš rytų pabėgo žinomas sklandymo čempionas Udo Elke.

ROMA. — Italų policija suėmė Frank Coppolla, buvusį garso Amerikos gangsterį, veikusį Kansas City. Jis kaltinamas planavimu nušauti aukštą policijos valdininką, kuris vedė kvotą apie Mafijos veiklą Italijoje.

PRAGA. — Čekoslovakijos geologai surado turtingus vario klotus Mongolijoje.

LUSAKA. — Zambijos vyriausybė pasiūlė užmokėti kompensaciją dviejų turistų giminiams. Turistai buvo nušauti Zambijos kareivių prie Rodezijos-Zambijos sienos gegužės 15 d. Prezidentas Kaunda pridėjo ir savo užuojautos pareiškimą, kaltindamas dėl turistų mirties įtempius prie Rodezijos sienos.

TOKIO. — Japonijoje daugiau žmonių rūko, rūkalams pernai išleista 3.7 bil. dol.

ATENAI. — Graikijos vyriausybė nutraukė pensijos mokėjimą Paryžiuje gyvenantiems buvusiame premjerui Constantine Caramanlis. Valdžia sako, kad pensiją mokės tik tiems, kurie gyvena Graikijoje. Premjeras bijo sugrįžti, nes jis ne kartą piktai kritikavo graikų dabartinę valdžią.

Protestas Detroite

DETROITAS. — Š. Šimoliūnas iš Detroito praneša, kad šeštadienio Pavergtų Tautų demonstracijoje prie Federalinio pastato dalyvavo apie 250 žmonių, tačiau susidomėjimas spaudoje buvo didelis. Sunday News aprašė demonstraciją ir pabrėžė, kad ji yra protestas prieš Brežnevą vizitą Amerikoje.

Demonstracija parodė televizijos stotys, ypatingai daug laiko akyrė 7 kanalas — ABC, turėjęs ir pasikalbėjimą su vienu iš protesto rengėjų Federac.

Kinijos vaikai, nufotografuoti Vakarų korespondentu. Kairėje vaikai žaidžia futbolą, dešinėje vaikų darželio auklėtiniai eina dirbti į savo daržą.

Mažai tegaua karių savanorių

WASHINGTONAS. — Gynybos departamentas pripažino, kad savanorių kariuomenė Amerikoje neturi pakankamai savanorių, nežiūrint įvairių pagerinimų, algų padidinimo ir net įstojimo premijų. Gegužės mėnesį apie 900 jaunų vyrų trūko visose tarnybose.

Kai kurie armijos vadai jau kalba apie reikalingą atgaivinti privalomą tarnybą. Kitaip teks arba mažinti armijos dalinius arba nustatyti žemesnius reikalavimus įstojantiems kareiviams.

Armijon per gegužės mėn. įstojo 5,147 jauni vyrai, kada buvo planuota gauti 8,000 vyrų. Jūros laivynas gavo 4,100 savanorių, apie 400 mažiau, negu planuota. Aviacija priėmė 6,359 savanorius, 330 daugiau negu planuota. Marinių korpusas irgi gavo daugiau negu reikėjo — 3,300 vyrų, nors tikėjosi tik 3,200.

Prekių skelbimai negali apgauti

WASHINGTONAS. — Federalinė Prekybos komisija pastaruoju metu pradėjo kilti prie bizonų imonių garsinimų, kuriuose pasitaiko nepagrįstų pasigyrimų, siūlant žmonėms savo gaminius. Amstar korporacija susto apmokėti skelbimus, kuriuose bus prieštaraujama ankstyvesniems garsinimams, kuriuose buvo perdėtai išgirtas Domino cukrus.

Tie garsinimai sakydavo, kad cukrus yra „jėgos, energijos ir patvarumo šaltinis“. Kada prekybos komisija pareikalavo įrodyti, kad cukrus tikrai taip veikia, kai reklamuojama, įmonė prisipažino, kad tokie įrodymai neįmanomi. Reklamos sakydavo, kad atletai geriau pasirodo, nes jie valgo Domino cukrų.

Dabar Amstar turės skelbti, kad cukrus niekad savaime energijos ar jėgos žmogui nepriduoda, reikia baltuosius mitybos, miego ir gimnastikos.

Federalinė komisija pareikalavo, kad ir kosmetikos kompanijos, gaminančios plaukų muilą įrodytų, kaip tie muilai išnaikina pleiskanas plaukuose. Head and Shoulders gamintojai Proctor and Gamble žada ginti

Reikalauja laisvės Kauno lietuviams

NEW YORKAS. — Sekmadienio New York Times laidoje yra didelis atsisakymas, reikalaujantis amnestijos Sovietų Sąjungoje kaliniams disidentams. Kelios atsisakymo dalys pasirašytos ukrainiečių, lietuvių ir žinomų Amerikos disidentų, valdžios kritikų, kurie išeina už žmogaus laisvės Kremliaus priešpadoje.

Lietuviams skirtose atsisakymo dalyse pasirašiusieji vadinami kaliniams už nacionalines ir demokratines Lietuvos gynimą. Jie visi nuteisti spalio 3 d., 1972 metais nuo 18 mėn. iki 10 metų kalėjimo. Atsisakyme yra šios pavardės: R. Puža, K. Grinkevičius, A. Kačinskas, D. Kaladė, J. Macikauskis, J. Prapuolenis, R. Truškauskas, V. Urbonavičius ir D. Zmuidas. Jie nuolat bausi už gegužės mėn. demonstracijas Kaune.

Sava raketa numušė lėktuvą

WASHINGTONAS. — Gynybos departamentas pranešė apie įdomią nelaimę, kurioje buvo sunaikintas F-14 „Tomcat“ lėktuvas, kurio lakūnai suspėjo išsokti su parašiais. Lėktuvas bandė naujas „Sparrow“ raketas, kurios yra prikabinotos lėktuvų apačioje. Raketas naudojamos prieš kitus lėktuvus (iš oro į orą).

Bandymo metu viena iš trijų lėktuvo raketų buvo iššauta, tačiau ji nenusileido, prieš užsidegdama, į reikiama aukštį, bet užsidegusi, pasivijo tą patį lėktuvą, kuris ją iššovė ir jį smarkiai sužalojo bei padegė. Lėktuvas nukrito į Ramųjį vandenyną, kur nusileido ir abu lakūnai, lėktuvų bandytojai iš Grumman bendrovės. Juos iš vandens po valandos ištraukė atskridęs helikopteris.

LONDONAS. — Britanijos užsienio valiutos atsargos gegužės mėn. pakilo 621 mil. dol. ir pasiekė 6,739 milijonų sumą.

savo garsinimus ir įrodyti, kad jie nėra melagingi, bet tikrai veikia, kaip sakoma reklamose.

Studento žodis

Š. m. balandžio 13 d. Washingtono, DC „Catholic Standard“ vedamuoju įdėjo Lino Sidrio, Notre Dame Universiteto Baltų Klubo pirminko, straipsnį, pavadintą „World Ignores Persecution of Lithuania“ (Pasaulis Abejingas Lietuvos Persekiojimams).

Straipsnis pradamas klausimu: ar pakankamai dėmesio kreipiama katalikų spaudoje Lietuvos katalikų heroiskam pasipriešinimui sovietų persekiojimams? Toliau pastebi, kad žydų pavyzdys rodo, jog pasaulio spaudos įtaka sovietams yra didelė.

Paduodamas statistines žinias apie katalikų Bažnyčios ir jos institucijų padėtį nepriklausomoje Lietuvoje, autorius toliau dėsto, kad nuo 1941 m. pirmos sovietų okupacijos komunistų aiškus tikslas buvo sunaikinti katalikų tikėjimą vienintelę sovietų valdomoje katalikų šalyje.

Nežiūrint žiaurios persekiojimo, Lietuvos katalikai yra toli gražu ne nebyliai. Gerai susiprasdami rimtą pavojų, Lietuvos katalikai atsisakė paklusti režimui. Vienas tokio pasipriešinimo pareiškimų yra „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“ pasorodymas ir atsiradimas laisvajame pasaulyje. (E)

WASHINGTONAS. — Komunistinė Kinija pirkė Amerikoje 2.5 mil. tonų kviečių ir 1 mil. tonų kukurūzų.

Buvęs gynybos sekretorius Melvin Laird sugrįžo į vyriausybės tarnybą, priimdamas Baltųjų Rūmų vidaus patarėjo pareigas.

TURI PRASIDĖTI „NAUJA GADYNĖ“

SAN CLEMENTE. — Vakar pasibaigė prezidento Nixono ir Brežnevo derybos, iš kurių laukiama labai didelio santykių pagerėjimo. Pasirašyta 11 susitarimų, kurie dr. Kissingerio žodžiais „totališkai pakeis pokarinę užsienio politikos planus“. Ką iš tų susitarimų Amerika laimėjo, nesimato. Korespondentai klausinėjo spaudos sekretorių Zieglerį, kodėl prezidentas neturį derybose su Brežnevą savo vertėję? Virš šių val. jis kalbėjosi su Brežnevą dalyvaujant tik Viktorui Suchodrevui, Brežnevo vertėjui. Paprastai, dalyvauja abiejų pusių vertėjai ir parūpina pasikalbėjimo protokolus raštu. Ziegleris atsakė, kad Nixonas tuoj po pasikalbėjimų padiktuoja sekretorei apie ką buvo kalbama ir kas buvo pasakyta.

Texas naikina jaunus viščiukus

DALLAS. — Prezidentui Nixonui paskelbus maisto kainų užšaldymą, Texas viščiųų augintojai nutarė auginti mažiau viščiųų, nes labai pabrango lešalas. Ūkininkai naikina tūkstančius užvaisintų kiaušinių ar jautų viščiųų. Home Foods paskelbė, kad jo augintojai sunaikino 200,000 viščiųų, Rite Care Poultry sunaikino 15% užvaisintų kiaušinių. Bo Pilgrim kompanija sumažino viščiųų skaičių 13%.

Augintojai skundžiasi, kad sojos pupelės pabrango iki 400 dol. už toną, kada prieš metus tona kainavo tik 100 dol. Kukurūzų kaina padvigubėjo. Viduriniuose vakaruose tas pat daroma kiaušinių ūkiuose, kur paršukų skaičius yra 3% mažesnis, negu buvo pernai. Priėjantis — pašaro pabrangimas ir kainų užšaldymas.

OTTAWA. — Kanadoje gegužės mėn. bedarbių skaičius nukrito iš 570,000 iki 493,000. Statistikos įstaiga paskelbė, kad kainos vėl pakilo 0.7%. Paliginus su pernai gegužės mėn., kainos Kanadoje yra 7.3% brangesnės.

LANSINGAS. — Moterys laimėjo dar vieną kovą už savo lygias teises. Anksčiau Michigano valstijoje meškeriojimo leidimą šeimai galėdavo pirkti tik vyrai. Vienai moteriai pasiskundus, dabar leidimai bus išduodami ir moterims.

Venezuelos L. S. Bendruomenės neperiodinis leidinys, „Venezuelos Lietuvis“, Nr. 5, 1973. Turiny: Sovietinis genocidas, Galindų kelias, Politinės veiklos reikšmė Lietuvai, vietinės žinios ir kt. Redaktorius: J. Kukanas. Leidėjo adresas: Sr. Vladas Venskus, Apartado 4647, Maracay, Venezuela.

Kambodijai tenka nemažai bombų

WASHINGTONAS. — Gynybos departamentas paskelbė savo aviacijos veiklos statistiką, kurioje matosi ir kiek svarų bombų išmetė Amerikos karo lėktuvai. Paaikškėjo, kad dabartinis Kambodijos bombardavimas yra labai intensyvus. Per pirmus penkis šių metų mėnesius Amerika Kambodijoje su-naudojo daugiau bombų, negu per praėjusius trejus metus. Vien gegužės ir balandžio mėnesiais lėktuvai Kambodijoje išmetė 140,000 tonų bombų.

Iš statistikos matosi, kad Amerikos lėktuvai daugiau bombų sunaudojo puldami komunistų pozicijas Pietų Vietname, negu pačiame šiaurės Vietname. Pietų Vietnamas buvo bombarduo-

Didžiausi naujų ryšių su Maskva šalininkai yra Amerikos biznierių. Jų reikšmė buvo pripažinta, pasirašant atskirą protokolą, kuriame Brežnevas leidžia įsteigti bendrą Amerikos ir Sovietų Sąjungos organizaciją — Prekybos Rūmus. Jis leidžia savo įstaigas Maskvoje atidaryti šioms Amerikos įmonėms: Pullman Inc., Occidental Petroleum Corp., Chase Manhattan Bank, General Electric Co., International Harvester, Caterpillar Tractor, Hewlett-Packard Co., Engelhart Minerals and Chemicals, Bank of America ir First National City Bank.

Committee to Unite America, New Yorko organizacija, išleido studiją, paruoštą žinomų sovietų istorijos specialistų dr. Lev Dobrinsky ir Eugene Lyons. Jie primena praityje Vakarų biznierių duotas sovietams privilegijas ir lengvatas, kurios Vakarams nepasitarnavo. Amerikos bendrovė McKee Corp. pastatė pasaulyje didžiausią pieno liejyklą Magnitogorske. Pirmas sovietų sunkvežimio fabrikas Gorkio mieste buvo pastatytas Fordo. Beveik visi sovietų Raudonosios armijos sunkvežimiai, apie 300,000, buvo statyti Amerikos fabrike. Keturi penktadaliai sovietų karo laivų motorų buvo statyti Vakaruose.

Ką už tai gavo vakarų bendrovės? Nieko, atsako studijos autoriai. Plieno ir geležies imonės, kurias sovietai gavo iš Vakarų, gamino ginklus ir siuntė juos į Egiptą ir į Indokiniją. Sovietų S-gos laivai išgaudo žuvis Amerikos pakraščiuose ir pernai išsivežė apie 50% viso žuvų derliaus. Amerikiečiams žvejams teko tik 25% ir rezultate žuvis kainą smarkiai pakilo.

Brežnevas meluoja, pasakė Heimowitz

ČIKAGA. — Čia lankėsi Izraelio politikas Yitchak Heimowitz, kandidatas į Izraelio parlamentą. Jis pareiškė spaudai, kad Brežnevo kalbos apie sovietų žydų laisvę ir emigraciją yra melagystė. Norintiems išvažiuoti žydams statomos įvairios kliūtys ir jie persekiojami valdžios įstaigų, pareiškė Heimowitz.

Ta pačia proga jis pareiškė apgailestavimą, kad valstybės departamentas ir prezidentas Nixonas taip trokšta pagerinti santykius su sovietais, kad net paaukoja Amerikos interesus. Jis nurodė, kad paprastai derybose dėl prekybos Amerika išsideri, kad kitos valstybės kompensuotų amerikiečius už jų turtą, nu-savintą komunistų vyriausybų. Iš Sovietų Sąjungos Nixonas tokių kompensacijų nereikalauja, pasakė Heimowitz.

jamas praėjusiame kare du kart daugiau negu Vokietija II-me Pasauliniame kare.

VATIKANO BYTŲ POLITIKA

(Atsakymas J. Draugeliui)

LAISVOJI TRIBUNA

(Tėsinys)

Kalantos susidėjimas su kėle ne religini, bet tautini protestu, kas be abejonės sumažina Vatikaną planus. Vatikanas veda politinę kovą prieš bažnytinę plotmę, atsiiribodamas nuo bet kurių politinių partijų ir veiksmų. Popiežiaus Pijaus XII laikais, Vatikanas vedė pasauliniu mastu kovą prieš komunizmą, kuri sutapo su lietuvių politinių veiksmų kovą už Lietuvos išlaisvinimą.

Jonas XXIII, atsisakydamas nuo prieškomunistinės ir priešsovietinės kovos, tuo pačiu atsisuko nuo visų politinių veiksmų ir partijų, kurios kovą prieš komunizmą veda toliau. Negalima daleisti, kad J. Draugelis, kaip ir visas Draugo redakcinis kolektyvas, nesuprasti susidariusios padėties ir neigti aiškius faktus.

Lietuvos katalikų pagrindis, kaip rašo virš minėtas "Tagesspiegel" "yra vadovybėje daugiau vyresnio amžiaus žmonių, kurie iki 1950 m. buvo aktyviai priešinosi sovietiniam prievartavimui. Taigi tiesiai dešiniojo sparno politika, kurie paskelbė partizaninį karą okupacinei raudonajai armijai, tikėtina, kad Vakarai atsakys pagalbą su trečiuoju pasaulio karu.

Taip ir dabar, Kalantos užnėmį, prez. Nixon kelionės Maskvą metu, buvo bandoma:

"atkreipti pasaulio viešosios opinijos dėmesį į Lietuvos likimą". Vakarai į tai atsakė laikraščių sensacijomis ir neper nago juodumą nepakeitę savo politikos Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Tai dar kartą buvo įrodyta, kad katalikai nieko neužmiršo, bet ir nieko neįsmerkė.

Suomiai, kurie 1930 - 40 metais savo divyriška kova prieš rusus nustebo pasaulį, po II Pas. karo pasirinko prisitaikymo, bet ne vergavimo politiką, nes tai tėra vienintelis kelias, kuris gali juos išgelbėti nuo pražūties. Tokį pat kelią išgyvenusi partizanai ir pilietinį karą, pasirinko lietuvių lauta okupuotoje Lietuvoje. Šiame istoriniame tarpsnyje kito kelio nėra ir negali būti. Jei šiame kelyje pasimaisė katalikų požiūris, kuris pamėgino išbandyti Vatikaną Rytų politiką Lietuvos erdvėje, tai tas kelias veda ne į laisvę, bet į pražūtį.

J. Bertušis savo pokalbyje su Lietuvos "tarybininku" rašo: "Kai Lietuvoje siautė partizanai ir saugumo organai nematė dešiniojo sparno politiką, riaušiomis priemonėmis. Starlinas buvo tiek įsūtęs, kad buvę apsisprendę visus lietuvius išstremti — perkelti. Tada J. Paleckis du kartu važiuojo pas Staliną kalbėtis ir atkalbėti nuo tokio žiauraus sprendimo. Antrą kartą Stalinas bu-

vo įtikintas, kad jam buvo pažadėta imtis visų priemonių partizanams likviduoti. Jų likvidavimui buvo griežtai žiauriausių ir apgaulingiausių priemonių. Partizanų likvidavimas išgelbėjo tautos išstėmimą" (Naujienos, 1971. V. 19).

Tokia yra lietuvių tautos istorinė tikrovė ir su ja turi skaičiuoti kiekvienas atsakomingas politikas ar veiksnys, neišskiriant J. Draugelio ir viso Draugo redakcinio kolektyvo. Ultra patriotų ir religinių fanatikų fantazijų sukurti "Lietuvos laisvinimo" planai tarnauja lietuvių tautos naikinimui.

17.000 KATALIKŲ PROTESTO REZULTATAI

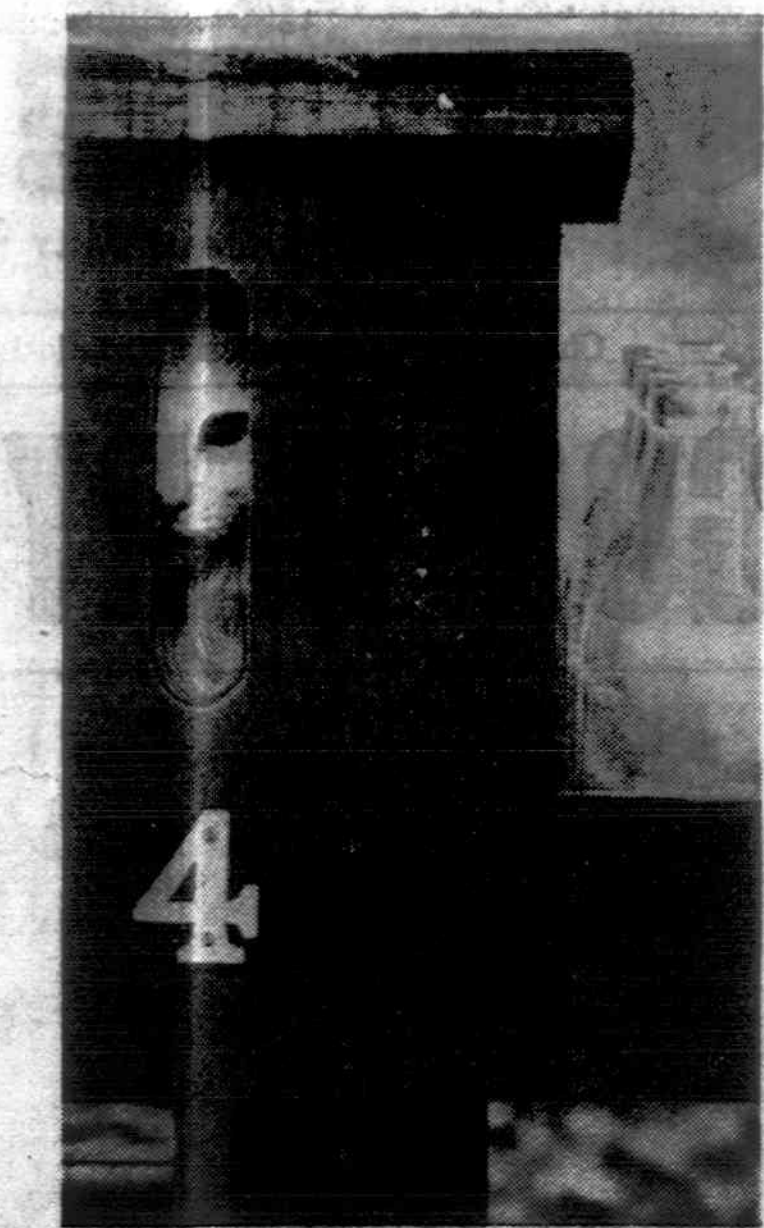
Pasaulio, tolygiai išsivijęs, spauda plačiai rašė apie lietuvių katalikų memorandumą su 17.000 parašų, pasiūstą L. Brežnevui ir Jungtinių Tautų gen. sekret. Kurt Waldheimui. Viename amerikoniškame žurnale buvo maždaug taip pasakyta: Lietuviai katalikai, padarę žydų pavyzdžio, ėmėsi iniciatyvos apeliuoti į pasaulio opinią tikslu paveikti ir priversti Kremlį suteikti tikintiesiems, jei ne pilną laisvę, tai bent toleranciją. Žydų visame pasaulyje priskaitoma apie 15 milijonų katalikų virš 600 milijonų. Vieniems ir antriems susidarė tiesiog idealios sąlygos savo veiklą išvystyti. Prez. Nixon savo kelionė į Pekiną užsachavo Maskvą ir pastatė ją į nepatogią poziciją. Sovietų Sąjungą taipgi išliko didžiausias nederlius. Tuo metu JAV-se vyko labai svarbūs rinkimai. Žydai, gerai organizuoti savo veikla priverė JAV paspausti Maskvą ir iškovojo teisę 30.000 žydų išemigruoti į Izraelį. Nelgi uždėti dideli mokesčiai žydų emigrantams už išieitą mokslą, tapo panaikinti. O, ką pasiekė katalikai? Per visą Ameriką ir Kanadą protestuojančių ir mitingujančių "dypukų" buvo mažai. Buvo rašomi lietuvių veiksmų memorandumai, varstomos ministerijų durys, apeliuojama per spaudą ir atsiskaitymais, plačiai amerikiečių visuomenę, iš didelio debesio teikiro vienas kitas vandens lašas, o Lietuvoje parašų rinkėjai nukentėjo.

Kodėl Chicagoje, New Yorke, Los Angeles, Philadelphijoje ir kitur, kur yra susitelkę milijonai katalikų, neišėjo simtai tūkstantiniais miniomis į protesto mitingus ir nepareikalavo religinės laisvės Lietuvos katalikams? JAV ejo karšta rinkiminė kampanija ir buvo geriausia proga statyti savo reikalavimus visiems kandidatams nuo prezidento iki vietos savivaldybės pareigūno. Kodėl nepareikalauta neparduoti Sovietams nė vienos tonos kviečių, kol nebus atstatyta katalikams religinė laisvė? Tačiau, ne tik Amerikos, Kanados, bet ir Vakarų Europos ir Pietų Amerikos katalikiškas pasaulis ne nekurstelėjo.

Atsakymas yra labai nesudėtingas. R. K. Bažnyčia yra tvarkoma autokratiniais pagrindais, panašiai kaip kariuomenė. Kol nėra įsakymo iš vyriausios būstinės, patvirtinto karo vado, tol visa kariuomenė, nuo generolo iki eilinio kareivio, nieko neveikia. Jonas XXIII nustatė, o Vatikanas II susirinkimas patvirtino, kad komunistiniame fronte reikia vesti dialogą ir koegzistenciją. Jei šios Vatikanų politikos dar iki šiol nesupranta J. Draugelis ir visa marijonų brolija, tai dar galima būtų atleisti, bet ne politiniams profesionalui.

Politiniai veiksniai jau seniai turėjo pranešti lietuvių tautai apie pasikeitusią Vatikanų politiką. Tuo būtų buvę išvengta eilė bereikalingų aukų ir nusivylimų.

Is kitos pusės, Maskvos ir Vilniaus komunistiniai veiks-

Australijoje, Watsonia miestelyje Anthony Osborne įrengė pilsnų pastatytą dūgą, kur pilsninkai palka butelius. Dūgą tapo mėgiamausia kavinu "Kapitono Hooker" pilsnų vieta. Kavinu laukia pilsninko su pilnomis bankomis.

JAU SUSIDARĖ IR KAVOS PAVOJAUS GRĖSMĖ SVEIKATAI

"Naujienų" Nr. 139 (birž. 13) trumpame straipsnyje "Jau kavos eilė" buvo pabrėžta: "Pagaliau atėjo eilė kavai; grupė Bostoniškų medikų tyrinėtojų įtarė kavą ir pradėjo nuodugnius tyrinėjimus". Ir tie medikai esą pasakė, kad dukart daugiau širdinių susirgimų yra tarpe tokių, kurie per dieną išgeria po 5 ar daugiau puodukų kavos; ir medikai pataria apsiriboti kavos puodukų skaičiumi, jokių būdu ne daugiau kaip iki penkių per dieną, o geriau dar mažiau.

Bostoniškiai medikai taip sakdami vis dėlto nenurodė, kokio dydžio (talpumo) tie puodukai turi būti ir koks kiekis kavos į tuos uodukus turi būti įdedamas. Juk visokio dydžio tie puodukai būna. Kai kurie žmonės labai mažai įveda kavos į savo vartojamus puodukus, o kiti supila didelį kiekį kavos. Žinoma, kas per daug, tai negerai, visada reikia priklaityti saikingumo.

Man pačiam tokia proga buvo vieno asmens pasakymas, kad aš tos kavos išgeriu dar daugiau, būtent net šešis puodukus, nes aš buvau pasisakęs, jog visada per dieną išgeriu šešis puodukus.

Tokių susidariusių neaiškumų proga aš čia trumpai pasakysiu apie kavos vartojimo saikingumą. Vartojamas kavai puodukas yra vidutinio dydžio; jeigu jį pripilama vandens, tad to vandens svoris turi atitikti uncijas (pusę svaro). Per dieną vartojama tris kartus po du puodukus; per pusryčius, pietus ir vakarienę. Į pripiltą puoduką virinto karšto vandens įdedamas mažas žiupsnelis kavos. Vienos uncijos kavos užtenka dvidešimt trimis dienoms, išgerus per tą laiką 138 puodukus. Taigi per ištisus metus užtenka vieno svaro kavos (16 uncijų) vienam asmeniui. Dabar — kokių būdu tokia kava būna pasaldinama? Cukrus visiškai nevartojamas; jo vietoj — tik medus, du trečdaliai (2/3) uncijos vienam puodukui. Taigi kasdien vartojant šešis puodukus kavos vieno svaro medaus užtenka keturioms dienoms. Į kavos puoduką dar

nai savo nustebinimui pamatė, kad išsivija labai mepkai ragavo į Lietuvos katalikų šauksmą. Iš to turėjo padaryti išvadą, kad katalikus galima dar geriau paspausti iki visiško jų moralinio sužlugdymo, kuriuos vėliau bus galima naudoti propagandos tikslams. Tai viena pamoka.

(Būs tęsiamas)

Pasimetus reikia kreiptis į policiją

Jeigu kuris automobilistas ar keleivis pasimeta Chicagos didmiestyje, tai reikia kreiptis į policiją pagalbos, kad nurodytų

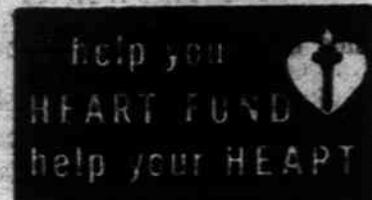
muryti. Taip valgant visada susidaro tinkamesnis junginys virškinimo organuose. Žinoma, tokiais progomis bendrai valgant turi būti dar sudorojami įvairūs vaisiai ar daržovės. Tenka dar pasakyti, kad tokį kiekį kavos vartojant nėra reikalo vartoti nei alų, nei vyną, nei degtinę, nei coca-cola bei panašius gėrulus. Taip pat ne labai yra reikalingas ir pienas, tik pieno produktai yra labai naudingi. Žinoma, tam tikrais atvejais tenka pieną pavartoti, kai kokis nors maisto patiekalas, taip sakant, užbaltinamas. Pienas gerti labai yra naudingas tiems žmonėms, kurie dar auga, maždaug ligi 18 metų amžiaus, o suaugusiems žmonėms jis padeda augti visokiems riebalams, ypač kai prie jo dar būna suvartojami kokie nors pasaldinti skanėstai.

A. Kelmūtis

gerą kryptį į kelią. Praeitą savaitę mieste buvo du atsitikimai, kurių metu pasimetėliai buvo sunkiai sužeisti. Vienas labai sunkiai sužeistas pačiame miesto centre, pietinėje jo dalyje, o antrasis pietų Chicagoje.

Policija pataria kreiptis į gazono stotį arba užėti į restoraną ir paklausti, kaip išvažiuoti ant gero kelio, bet neklausti nepažįtamų žmonių.

Iš Pekin, Illinois, į Chicago buvo atvažiavęs 12 vaikų tėvas Clement Campbell. Jis pasimetė. Jis nutarė, kad geriausia užkūti į Michigan Inn motelį, esantį 3536 S. Michigan ir paklausti kelio. Išeinant iš motelio, į jį buvo paleistos kelios kulkos. Policija ieško trijų jaunuolių, kurie paleido šūvius į Campbell. Mašinoje buvo du jo vaikai ir seserė. Jie matė, kaip jaunuoliai paleido šūvį ir sunkiai sužeidė Campbell.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$4.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas, 481 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinys, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUODO, 492 psl., minkštai viršeliais.	\$5.00
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIODŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai.	\$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, apie senus laikus, kai atvarai ir laumės skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų megstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių poetų ir žemėdžių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELIKŲ PASAKOS, 32 psl., taip pat 6 pasakos ir DŪKŲ, 34 psl. su 8 apsakymais ir 15 vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratis Eidiukaitis iliustravo. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 190 psl. \$1.50.
4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie pasipintusias laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainu 5 dol.
5. Meironis JAUNOJI LIETUVA, poema, 118 psl., \$1.00.
6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos premijinė knyga. Jeje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kainu 2 dol.
7. Juozas Švaistas, JAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilėtuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuvių ir žemaičių bendravimo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidinį Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kainu 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS IŠPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVŲJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Valdiūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurelis, MAGIŠKŲJU KLIMU. Kelionės į Lietuvą išpodžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurelis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Macionas, VINCAS KREVE SAVO LAISVUOSE, 1944-54 m. 49 psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpestiai apie išsivijus kultūrinį gyvenimą. Skurdži tremtis jį nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pastuokime visi, skaitydami Krize Pieperio 77 ANEKDOTUS 52 psl. \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankanti darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

It's a question of maturity.

A lot of people don't buy U.S. Savings Bonds because they think it takes them 10 years to mature. Take another look. The old green Bond ain't what it used to be. Now Bonds mature in less than 6 years.

That's one reason Bonds are so popular nowadays. They're simple to buy, and one of the surest ways to build a nest egg for something (or someone) special.

U.S. Savings Bonds. Maturity at 5 years, 10 months. If you don't

want to use that money right away, there's a 10-year extension privilege. Either way, you'll find that Bonds mature at just the right age for you.

Bonds mature in less than six years. Now 10 Bonds pay \$100, instead of what used to be \$100 in 10 years. (10% the first year). Bonds are guaranteed by the U.S. Govt. and pay interest. Interest is paid without the need for local banks, taxes, and interest loss may be suffered with other investments.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

ATSAKOMYBĖ UŽ JAUNUOMENĘ

P. STRAVINSKAS

Kas atsako už jaunomenės nusikaltamumą ir kitas neigiamybes?

Visų pirma už tai atsako tėvai neauklėję savo vaikų arba netinkamai juos išauklėję.

Šeima, kaip teisingai yra parašęs buvęs ilgametis FBI Direktoriaus J. Edgar Hoover viename savo pranešime (apie jaunomenės nusikaltamumą specialiam Senato komitetui išaiškinti organizuotoms nusikaltimams), yra pirmoji vaikų auklėjimo mokykla, o tėvai yra pirmieji jų mokytojai. Tėvai pirmieji supažindina savo vaikus su tuo, kad šalia jų esą dar ir kiti žmonės, turį savas teises, kurias reikia gerbti; kad reikia gerbti kitus žmones ir jų nuosavybę; kad su kitiems reikia būti teisingais, mandagiais, kad reikia turėti tikrą patikėjimą; kad nereikia būti egoistais; kad reikia rūpintis ne tik savo asmenais reikalais, bet ir bendruo-

menės; kad reikia gerbti ir klausyti taip pat Dievo įsakymų, Jo teisės.

Tėvai, kurie šiuo savo vaikų mokymu, jų auklėjimu nesirūpina, esą atsakingi už vėlesnius jų vaikų blogus, net ir nusikaltimusius darbus.

Kur nuveda blogas vaikų auklėjimas arba neturėjimas gerų auklėjimo šeimose?

Tas nuveda žmones, jei ne visuomet, tai dažnai, tiesiog nusikaltimui keliais.

Žymusis Ambassador College (Pasadena, California) radijo ir televizijos kalbėtojas ir paskaitininkas Garner Ted Armstrong savo knygoje "The Plain Truth about Child rearing" (1970) teisingai rašo, kad žmonės negimsta nusikaltėliais. Esą, net tokie "tarpautiniai gangsteriai", kaip Hitleris, Stalinas ir kiti, gi būkį kada nekaltais kūdikėliais.

Iš tikrųjų, net didžiausi kriminaliniai nusikaltėliai — žmog-

žudžiai, plėšikai, moterų prievartautojai, vagys ir kiti panašūs, tokiais pasidarė tik augdami, savo namuose, pas tėvus, ar gyvendami už šeimos ribų.

Šitą tiesą galėčiau čia patildyti ir aš pats iš savo teisinės praktikos, lygiai kaip tą patį galėčiau padaryti ir kiti teisininkai, eję teisėjo pareigas, ypač gi advokato.

Teisėjas, paklausinęs daugiau kaltinamųjų suole sėdintį ar kitą didįjį nusikaltėlį, dažnai išaiškina, kad jis, tas nusikaltėlis, jaunystėje nėra turėjęs reikiamo auklėjimo, kas ir buvo jo didžiojo nusikaltimo pirminė priežastis. Advokatas, pasikalbėjęs kalėjimo celėje (vienutėje) ar savo kabinete su savo klientu, kaip sako, "ant keturių akių", jei tik patvirtina jo praeitį, dar aiškiau pamato, kad jo kliento auklėjimo stoka jaunystėje padarė jį nusikaltėliu.

Štai, kodėl ir šiandien, kada jaunomenės nusikaltamumas taip sparčiai didėja, visų akys krypta, pirmiausia, į tėvus, į šeimas, laukiant jų efektyvios pagalbos kovoje su jaunomenės nusikaltamumu.

Dvyliką taisyklių

Houston Policijos Departamentas, norėdamas atkreipti tėvų dėmesį į netinkamą vaikų auklėjimą, juokų forma parašė ir paskelbė tėvams dvyliką "taisyklių", kaip savo vaikus "išsiauklėti" nusikaltėliais. Štai jos, atpasakotos trumpais žodžiais:

1. — Pradėk nuo kūdikystės: duok vaikui viską, ko tik jis įsigeidžia. Atseit, išsiauklėsi tikrą egoistą, manančį, kad visas pasaulis turi jam tarnauti.

2. — Kai jis tars negražius žodžius, tu juokis iš jo. Atseit, nepamokysi vaiko gražiai švariai kalbėti.

3. — Niekumet neduok jam jokio dvasinio auklėjimo. Lauk kol jam suėis 21-ri metai ir tuomet leisk jam "pačiam apsispręsti". Atseit, nedieg vaikui jokių dorinių principų, neugdys jo asmenybės, kad jis gyventų "laisvai", kaip gyvulėlis.

4. — Venk vartoti žodį "wrong", atseit, klaida, neteisinga, kad jis neatsikirtų, kas yra gera nuo to, kas bloga.

5. — Surink viską, ką jis palieka aplink save — knygas, batų, drabužius. Daryk viską už jį, kad jis įprastų galvoti, jog visi jam turi tarnauti, kad jis sudėtų atsakomybę kitiems užtai, ką jis bloga daro.

6. — Leisk jam skaityti bet kokius spausdinius, kokie jam tik patenka į rankas. Žiūrėk, kad tavo sidabriniai indai ir gerimų stiklai būtų sterelizuoti, bet jo mintims leisk papuotauti šiukšlyne, pasivaikšinti atmatomis.

7. — Tėvai ginčykitės dažnai vaikų akivaizdoje, kad jų vaikais nebūtų sukrėsti, kai tėviai bus išardyti jų šeima, jų namai.

8. — Duok vaikui išleisti savo pinigų tiek, kiek tik jis nori. Niekumet neleisk jam užsidirbti savopinių. Kam reikia jam turėti tai, ką tu turi? Atseit, teišnaudoja vaikas savo

Stovyklavimo mėgėjas Ed Brown iš San Francisco pats pasistatė nuotraukoje matomą namelį ant seno sunkvežimio platformos.

Krepšinininkų išvykai reikalinga

JURGIS JANUŠAITIS

TALKA IR TALKININKAI

Birželio mėn. 12 d. Sportininkų išvykos į Europą lėšoms telkti komiteto pirmininko inž. Antano Rudžio namuose spaudos atstovai buvo supažindinti su lėšų telkimo eiga ir kylančiais sunkumais.

Daug detalių atidengė išvykos vadovas J. Baris, kuriam ir finansiniai reikalai labai rūpi.

Komiteto pirmininkas inž. Antanas Rudis pažymėjo, kad stengiamasi reikiamas 18,000 dol. lėšas sutelkti. Tam tikslui liepos 29 d. Danutės Mažeikišienės ir Marijos Rudienės pastangomis ir joms šeimnininkaujant jų namuose numatoma sukviešti daug svečių. Be abejo, manoma, kad atsilankiusieji parodys šiltą dėmesį ir sportininkų išvykai į Europą ir visokeriopai parems.

Inž. Rudis ir J. Baris šiltu žodžiu prisiminė visą eilę talkininkų. Uoliai dirba Clevelandas, vadovaujant Vladimirui Čyviui, sparciai kruta Toronto, vadovaujant Pranaui Berneckui, uolus talkininkas Jonas Urbonas judina Detroitą, Jonas Evans Sr. organizuoja Chicago verslininkų paramą. Albertas Vengris plūša su aukų lapų tvarkymu.

Pasigerėtina gražų pavyzdį parodė Miami Beach gyvenanti,

tėvus, tesipratina gyventi tik kito sąskaita.

9. — Patenkink vaiko visus maisto, gėrimo ir patogumų įgeidžius. Žiūrėk, kad būtų patenkinti visi jo jausminiai norai. Atsakymas gali būti žalingas jo sveikatai...

10. — Kai bus ginčas dėl jo veiksmų su kaimynais, mokytojais ar policija, tai atsisotk jo pusėje.

11. — Nežiūrėk ką jis daro, o kai jis pateks į tikrą bėdą, tai teisingai, kad tu niekad negalėjai jo sutvarkyti...

12. — Būk pasiruošęs varginam gyvenimui ateityje. Tu jį tikrai turėsi.

Šiose, kaip matote, humoristinėse "taisyklėse" pasakyta daug karčios tiesos tėvams, negebančiams ar nenorintiems tinkamai auklėti savo vaikų.

Iš jų matyti, kokias klaidas daro šių dienų jaunos šeimos, tėvai savo vaikų auklėjime. Iš jų aiškėja ir tėvų atsakomybė už savo vaikus, už jų blogus darbus ir nusikaltimus.

Apskritai, vyresnioji karta (tėvai), kaltindami jaunąją kartą (savo vaikus) netinkamu elgesiu, nedornais, net ir nusikaltimais darbais, neturėtų pamiršti, savo atsakomybės už tos jaunosios kartos reikiamą neišauklėjimą arba net ir jos blogą išauklėjimą.

Sekantiame straipsnyje parašysiu žodį kitą apie mūsų, lietuvių, jaunomenės neigiamybes ir dėl atsakomybės už jas.

Nesutaria dėl atlyginimo taupytojams

Illinois atstovų rūmai nutarė paskirti City Savings Assn. \$12.5 milijono dolerių, kad galėtų sumokėti taupytojams Mensiko nuostatas santaupas. Visi žinome, kad Chicago šiaurėje buvo lenkų vadovaujama taupymo įstaiga, kurią vadovybė apvogė ir nusinešė žmonių sudėtas santaupas.

dienė. Talkina — komitetas, — paaiškina inž. A. Rudis.

— Mums reikia didesnės talkos ir nuosirdžių talkininkų iš pavienių asmenų ir įvairių organizacijų. Talkininkai talkintų galimai greičiau sutelkti lėšas išvykai, nes laikas ribotas, data išvykimo čia pat. Ir paskutinis nuosirdus mūsų prašymas — nenumeskite gautų laimėjimų knygučių, atsiųskite savo kuklią auką ir šakneles, ir rugpiūčio mėn. 19 d. norėtume, kad Martinique salėje nebūtų nei vienos tuščios kėdės, — viltinčiai pokalbyje spaudos atstovams pareiškė Lėšų telkimo komiteto pirmininkas inž. A. Rudis ir išvykos vadovas J. Baris.

Tikėkime, kad jų žodžiai nebus tyruose šaukiantis balsas. Nuosirdžiai atsiliepkime.

Teisėjas, avarstęs City Savings taupytojų skundą, buvo įsakęs Illinois valstijai sumokėti \$16.8 milijonų dolerių, bet ši suma buvo sumažinta. Jeigu City Savings būtų turėjusi federalinės pareigūnai kalti, kad neprivertė City Savings išsiimti apdraudus, bet dalis kaltės priklauso ir federalinei valdžiai. Už \$12.5 milijono paskyrimą pasisakė 11 atstovų, o prieš pasisakė 26 Illinois seimo atstovai. Jau buvo priimtas vienas nutarimas sumokėti, bet senatoriai minėtą projektą atmetė. Už projektą balsavo 77 senatoriai, o prieš pasisakė 89. Dabar, nuo 16 milijonų perėjus iki 12, gal senatoriai ir pritarė. Šiomis dienomis paaiškės, ar taupytojai gaus prarastas sumas.

Pinigus reikia taupyti įstaigose, kurios turi reikalingą apdraudą. Visos lietuviškos taupymo bendrovės tokią apdraudą turi.

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

KAUJ IENAS

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo per dirptanti sniegą lepia lazdynui iškleisti mažų, deimantų spindintį žiedą, apkašo medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir panašiai įveda į gamtos vaizdų ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svaioja, juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. Augustaitis, Valiūnienė, ZVAIGŽDŲ NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Klibinio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Butkus, J. EILERŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDŲJAU VIEŠNIA VETROJE. Milių rinktinė, 160 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLODI, LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kalypas, AUKSINĖ SĄJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTIS. Eilėraščių pasakojimai apie šviesintus lietuviškos senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Belys Rukšis, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santveris, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 187 psl. \$6.00.
11. Stasys Santveris, AUKOS TAURIS. 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖIDŽIO SPINDULIOSE. Eilėraščių rinktinė, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumionienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGTAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Velička, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 96 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujienos raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJ IENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugelį kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraudimams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško peino, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KUBU ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 į metus.

SLA — kuopus yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanaukas, President Phone 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY

5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui

Ansamblių, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJ IENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Mes švenčiame 50 m. sukaktį Mokame iki 6% Dividendus ir dar duodame dovanų.

JEI PADESITE TAUPYMO SĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti šotį ir 4 stiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padažo šildytuvą, žvakių, patarnavimų lėkštes, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį daržovėms maišyti, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEIGU PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spirgintuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI SĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val. vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pletuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-4700

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Užsieniui:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Naufijos eina kasdien, išskyrus sekmadienį, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100	
Pajūgus reikia atsiųsti pinigais	
Orderiu kartu su užsakymu	
NAUJIENŲ raštinė atidaro kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniais — iki 12 val.	

Bandys išvengti atominio karo

Iš Washingtono ir Kalifornijos ateinančios žinios sako, kad praėjusį penktadienį prezidentas Niksonas ir sovietų komunistų partijos pirmininkas sekretorius Leonidas Brežnevus pasirašė dar vieną susitarimą, kuriuo abi valstybės pasižada viena kitai negrasinti jėga, kad tie grasinimai nenuvestų į atominį karą. Pasitarimus tokiu susitarimui vedė prezidento patarėjas Henry Kissinger Maskvoje, o darbas buvo baigtas Washingtono.

Nutarimas vengti vartoti jėgą taikomas ne tik Jungtinėms Amerikos valstybėms ir Sovietų Sąjungai, bet ir kitoms valstybėms. Karo sluoksnuose turėta žinių, kad Sovietų Sąjunga bijodama stiprinančio Mao Cetungo Kinijos, ruošėsi atominėmis bombomis išnaikinti pačius svarbiausius Kinijos pramonės centrus, kad Kinija niekad negalėtų sudaryti bet kokio pavojaus Sovietų Sąjungai ir nereikėtų saugoti ilgus Azijos sienas.

Pasirodo, kad prezidento patarėjas Henry Kissinger praėjusį ketvirtadienį buvo užėjęs pas Kinijos atstovą Washingtono ir jį informavo apie ruošiamą susitarimą vengti atominio karo. Susitarimas pataria negrasinti jėga konfliktams spręsti, nes tie konfliktai gali nuvesti prie atominio karo. Pasirašyti susitarimui bus paskelbti. Jokių slapty susitarimų Washingtono nepadarėta.

Jeigu Sovietų Sąjunga laikysis susitarimo, tai prezidentas Niksonas galės pasakyti, kad jam pavyko išvengti Mao Cetungo Kinijos išnaikinimo. Sovietų karo vadovybė nesitiki įveikti Kiniją paprastais ginklais, bet atominėmis bombomis ji būtų galėjusi išnaikinti kiniečių pramonės centrus ir nustumti Kiniją į antraeilę valstybių sąrašą. Mao Cetungas turėtų būti dekingas prezidentui Niksonui už tokį svarbų ir reikšmingą laimėjimą tarptautinėje diplomatiijoje.

Be prezidentas Niksonas, pasižadėdamas nevartoti jėgos prieš Sovietų Sąjungą, be taikos sutarties, be jokių derybų ir be jokių pasižadėjimų atidavė komunistams, visas karo metu užgrobtas rytų Europos sritis. Jeigu prezidentas, pasirašydamas atomo energijos susitarimus, būtų gavęs iš Brežnevo pasižadėjimą atitraukti sovietų karo jėgas iš karo metu užimtų sričių, tai tada dar tas Brežnevo vizitas būtų sumažinęs tarptautinę įtampą.

Reikia neužmiršti, kad prezidento patarėjas Henry Kissingeris, penktadienį kalbėdamas su laikraščininkais, pareiškė, kad susitarimas liečia ne tik Kiniją, bet ir komunistų valdomas Rytų Europos valstybes. Kissingeris priminė, kad vadinamoji "Brežnevo doktrina" leidžia Sovietų Sąjungai įsikišti į bet kurios Varšuvos pakto valstybės vidaus reikalus. Visi žinome, kad sovietų karo jėgos labai žiauriai įsikišo į Čekoslovakiją, Vengriją, Rytų Vokietiją ir kitus kraštus. Ar rusai panašiai elgsis ir kitose Rytų Europos valstybėse? Ar rusų karo metu pavergtos tautos jau iš tikrųjų pasiliks "Sovietų Sąjungos vidaus reikalus?"

M. GELZINIS

LIETUVOS KOVOS DEL KLAIPĖDOS

Po Antro pasaulinio karo daugiau kaip 400 tautiškai nusistatusių mažlietuvių šeimų atsikėlė į JAV ir į Kanadą. Viena jų dalis praskydo po šiaurės Ameriką, kuomet kita susispaudė Čikagoje, kur ji iki šių dienų laikosi apsiėjusi Maž. Lietuvos Lietuvių Draugijoje ir kartu yra Tėviškės ir Žiemos parapijų užnugariai.

Kad žmonės nepasimestų, nebūtų prarasti sveltinčiai (New York, pavyzdžiui, veikia stambus Vokiečių Sąjungos darbu aprūpinimo biuras, padedąs kiekvienam, kuris kalba vokiškai), reikėjo ryšio, spausdinto žodžio, skatinančio:

1. ISLAIKITI GYVĄ MAZOSIOS LIETUVOS PROBLEMĄ

Ir čia maţome Dr. Martyną Anyšą tokių mažlietuvių ryšiniuku, mažlietuvių kos minties kūrėju ir puoselėtoju. Jo straipsnių randame beveik visuose Kana-

dos ir JAV lietuviškuose patriotiškuose laikraščiuose. Ir jie visi byloja apie Mažąją Lietuvą, apie jos žmones ir palaiką gyvą visą Maž. Lietuvos klausimą. Kiek jo ty straipsnių yra parašyta, tur būti, ir pats autorius vargu ar galėtų pasakyti. Laiko bėgyje, Dr. Anyšas, matomai, pradėjo siekti išleisti savo kūrybą knygu pavidale.

Išgirdęs, kad dr. Anyšas užsimojo rašyti knygą apie prūsų laisvės kovas, tokią žinią sutikau gana skeptiškai. Naujos istorinio turinio knygos vertė priklausau nuo naujai iškeltų faktų, naujai pateiktos medžiagos, naujų idėjų. Kad tokių dūmenų pasiektum, reikia naujų šaltinių, ilgų tyrinėjimų ir naujų darbų rezultatų. Kadangi dr. Anyšui Kanadoje jokie prūsų istorijos archyvai nėra prieinami, maniau, kad jis apie prūsų negalės nieko naujo pasakyti ir turės apsiriboti jų istorijos lietuviška interpretacija. Pirmoji jo išleista knyga byloja apie

2. SENPRŪSIŲ LAISVĖS KOVOS

Deja, jau knygos pradžioje buvau maloniai nustebintas, radęs nuo 2 iki 4 pusl.

KUN. V. ZAKARAUSKAS

POETAS AISTIS

MANO PRISIMINIMUOSE

Dar taip neseniai sužvango Šv. Kazimiero knygyne, bet varpai ir graudūs aidai pasklidę per 14 metų kiekvieną do per plačią Amerikos šalį, skelbdami liūdną žinią, kad mirė Atlanto pakrantėje, Ramybės slėnyje, mūsų tautos dainius, kan. Mykolas Vaitkus. Tikriausiai dar nespėjo išsiskleisti ir gėlių žiedai, pasodinti ant jo kapo ir vėl liūdna žinia... Ir vėl mirties angelas išviliojo amžinybės kitą mūsų didį dainių — Joną Aistį. Kurį Lietuvos laukų berželi, baltai audra išrovė iš gimtųjų tėviškės laukų ir šviesios žemės dirvon pasodintas, jau kuris laikas čia vėsi, kamuojamas sunkios ligos.

Mykolą Vaitkų artimai pažinojau. Ne vien jį dažnai sutikdavau Rotušės aikštėje, Gi Jonas Aistis buvo man

Atrodo, kad kompartijos sekretorius Brežnevus labai patenkintas prezidento Niksono parodytu drauginumu ir vaishingumu. Jam labai patiko iki šio meto vesti pokalbiai ir prezidento noras įtikti galingam rytų valdovui. Brežnevus džiaugiasi, kad jam pavyko išgauti iš prezidento visą eilę pažadų, tuo tarpu jis pats veik nieko nepasizadėjo. Brežnevus žino pasirašyto susitarimo vertę. Jis žino, kad prezidentas Niksonas duoto parašo neatšauks, pasižadėjimo laikysis, tuo tarpu pats Brežnevus, bet kuria proga galės atsikvėpti nuo pasirašyto susitarimo, kaip rusai šimtus kartų jau yra padarę.

Amerikoje Brežnevus pareiškė įsitikinimą, kad Washingtono vesti pasitarimai labai daug prisidės prie taikos pasaulyje, o kelioms dienoms prieš kelionę į Ameriką, kitaip kalbėjo. L. Jelisejevas, sovietų užsienio ministerijos patarėjas, pora dienų prieš Brežnevo grupės kelionę į Ameriką, visoje sovietinėje spaudoje atmušė straipsnį, pavadintą "Apie TSRS ir JAV santykius". Jis primena prezidento Niksono praėjusį metų kelionę į Maskvą, ten padarytus susitarimus ir aptaria Brežnevo kelionę į Washingtoną. Savo rašinyje, be kitų dalykų, jis rašo:

"Maskvoje pasirašyti dokumentai, jų praktinis įgyvendinimas per metus, praejusius nuo gegužės susitikimų, pastebimai pakeitė Amerikos plačiosios visuomenės nuotaikas, JAV komercinių sluoksnių poziciją. Konkrečiais pavyzdžiais buvo įrodyta, kad nors Tarybų Sąjungos ir JAV socialinės sistemos skirtingos, nors skiriasi ir netgi prieštarauja jų požiūriai į kai kuriuos pasaulinės politikos klausimus, įmanoma pagerinti Tarybų Sąjungos ir JAV santykius tiek abiejų tautų, tiek taikos ir tarptautinio saugumo stiprinimo interesais. Įmanoma plėsti ir prekybinį bendradarbiavimą. Tačiau Tarybų Sąjunga visada ryžtingai stosi prieš agresyvių imperializmo veiksmus."

"Kaip pabrėžė L. Brežnevus: "TSKP (rusų komunistų partija) vadovavo ir vadovausi tuo, kad dviejų sistemų — kapitalistinės ir socialistinės — klasinė kova ekonomikos, politikos ir, žinoma, ideologijos sferoje vyktų toliau. Kitaip ir būti negali, kadangi socializmas ir kapitalizmas pasauliui yra bei klasiniai tikslai priešingi ir nesutaiknami". (Tiesa, 1973 m. geg. 15 d. 4 psl.).

Taip ir parašyta: "nesutaiknami". Brežnevus gražiai pakabėjo šėsdienį, padarė spaudos atstovams labai taikius pareiškimus, bet prieš lipdamas į lėktuvą, nešantį jį į Ameriką, jis rusams pabrėžė, kad tikslai yra priešingi ir nesuderinami. Brežnevus laikysis tų susitarimų, kurie jam bus naudingi, bet jis nevykdys tų, kurie jam gali būti nenaudingi.

dar artimesnis, ne vien dėl to, kad mudu buvome iš tos pačios Rumiškių parapijos, bet buvome kartu pradžios mokykloje ir vėliau Kauno "Aukros" gimnazijoje bedraklasi. Artimi draugai mudu išlikome ir iki šio išvyko į Vakarų tėti toliau studijų. Nuo to laiko mudviejų keliai išsiskyrė, kadangi pasirinkome skirtingus gyvenimo pašaukimo kelius.

Gyvai prisimenu jį, besimokantį pradžios mokykloje. Jis buvo ramus, tylus, neaukšto ūgio, kūnu stambokas, apvalaus veiduko, gerokai rustelėjusiais galvos plaukais berniukas. Klasės draugai jį mėgo. Bet tuomet jo dar nevadinome Aistiu, o tik Jonuku ar Kosuku. Tik mokytoja mokykloje jį šaukdama pamoką atskirėti šaukdavo Jonu Aleksandravičium. Ir Jonuko tėvelį mes vadinavome ne Aleksandravičium, o Kuosa. Taip pat ir Jonuko dėdė irgi buvo vadinamas Kuosa. Šis buvo garsus visoje Rumiškių parapijoje, kaip nepamainomas bažnyčios kantorius. Kiekvieną sekmadienio ankstyvą rytą jis skambiu tenoru traukdavo Šv. Rožančiaus giesmes, o po "Sumos", per "brostvinės" atėjęs prie altoriaus taip garsiai užtraukdavo: "Sventas Dieve"... kad jo balsas, prasiskverbęs vasaros metu pro atvirus bažnyčios langus, pro lapuotas šimtaines, šventoriaus liepas pasklisdavo po visą miestelį. Taip, kad ir žydėliai išgirdę jį giedant sakydavo: uil bažnyčioje "eina Miša".

Gerai pažinojau Jonuko tėvelius. Jo mamytė buvo tili, kukli moterėlė, žinojo daug dainų ir pasakų. Tėvelis neaukšto stogo, ryškių veido bruožų, stiprių rankų, kaip ir dera kalviui. Jis savo amatą gerai mokėjo, buvo plačiai žinomas, kaip geras kalvis. Atsimenu, kai kartą, mano tėvelis pas jį užsakė padirbinti geležinius pančius, supanciočius nakties metu arklius, paleidus juos naktį ganyklon. Tais laikais tokie pančiai buvo saugiausia priemonė apsaugoti arklius nuo niekėdžių — arkliavagių. Ir Jonuko tėvelis buvo tokių priemonių tikras meistras. Jis padarydavo tokiems pančiams taip komplikuotus užraktus, kad vargu ar ir gerai pritykęs arkliavagis sugebėtų arklio kojas atpančioti.

Nuo mano tėviškės laukų matėsi ir Jonuko tėvelių namai, nors jie buvo dar tolokai. Upelė, kaip ir ryškiai matėsi kai vasaros saulė juos apšviendavo. Stovėjo jie ant gan aukštos Dovalinių aukštumos, prie seno Kauno — Vilniaus vieškelio. Tai buvo garsus vieškelis. Mat, juo nuo neatmenamų laikų keliaudavo pėsti ir važniuoti iš tolimos prūsų žemės įvairūs keliautojai ir pirkliai. Juo keliaudavo iš Vakarų pasviečių vyskupai, mokslo vyrai ir

Prancūzijos lėktuvnešis "Foch" aplankė New Yorko uostą.

karaliai apsilankyti Vilniuje, pabuvoti garsioje Gedimino pillyje. Tai vieškelis, apie kurį tiek daug žiemos vakarais seneliai pripasakodavo vaikams šurpių istorijų.

Senais, labai senais laikais šis vieškelis vingiavo per tanisius miškus, kuriuose tyvuliudavo gilūs ežerai, klampios pelkės. Tuose tankiuose miškuose slėpdavosi plėšikų gaujos, kurios iš pasalių užpuolindavo keliautojus, juos apiplėsdavo, o ne vieną jų nužudydavo. Ir niekas nedrįsdavo jų susėti, ir pagaliau, kas juos ten galėtų ir surasti...

Laikai bėgo. Miškai buvo iškirsti, ežerai išsekę, pelkės išdžiūvo. Stori medžiai buvo iškirsti ir jų rąstai Nemuno nuplukdyti į Prūsus. Jonuko tėvelis sutaukęs kalvėje tiek pinigų, išgijo prie to Vilniaus vieškelio ūkeli, pasistatė baltų rąstų namą ir kalvę ramiai sau gyveno. Iš Jonuko namų, pro langą, matėsi neapsakomai gražus gamtovaizdis. Pakalnėje, plačiam slėnyje pūsojo Rumiškių miestukas. O jo pašonėje, kaip sidabrinė juosta, išsitiesęs tekėjo Nemunas. Užnemunėje žiglos aukštuma, apaugusi aukštomis plačiasakėmis eglėmis. O prie pat Nemuno tarp plačiasakių ažuolų tūnojo kukli, meduniškė bažnytelė. Į Vakarų nuo mietelio už sraunus Pravičios upelio, ant gan aukšto kalno dangaus mėlyje paskendęs, dunksojo kaip mūras ošiantis pušynas, vadinamas šilu. Atskū, kad Jonukui šitoks stebuklingai gražus gamtovaizdis turėjo nemažai įtakos jo poetinei sielai.

(Bus daugiau)

Sunkvežimius vėrti praleisti

Aną dieną sunkvežimis beveik suplojo keleivinį automobilį ir gerokai sužeidė jauną vairuotoją.

Gerą automobilį turįs ir greitkelyje visą laiką labai skubąs Albert Carroll, važiuodamas Dan Ryan keliu į šiaurę ir vakarus, pasiekė Eisenhower kelią ir paskuko į kylančią rampą. Ta patia rampa važiuavo sunkvežimis, bet o ne vieną jį nužudydavo. Ir niekas nedrįsdavo jį susėti, ir pagaliau, kas juos ten galėtų ir surasti...

Pasirodo, kad eismo taisyklė vis dėlto rašomos su išskaidymais. Carroll sunkvežimį pralenkė, bet jis turėjo pavartoti stabdžius, kad nėvažiuotų į priešakyje normaliu žingsniu važiuojantį kitą sunkvežimį.

Be to, Carroll nepagalvojo ir apie lenkiamo sunkvežimio stabdžius. Sunkvežimio stabdžiai stiprūs ir gerai veikia, bet ne visuomet jie pajėgia prikrautą sunkvežimį vietoje sustabdyti. Taip ir čia atsitiko. Sunkvežimio vairuotojas paspaudė stabdžius, bet mašina nesustojė ir suplojo priešakinį patekusį keleivinį automobilį. Veik nauja mašina buvo suplota į blyną, sustabdytas trafikas geram pusvalandžiui, o vairuotojas paskubomis nugalbentas į ligoninę.

● Vienas šuo pasakoją kitam šuniui:

— Matai, išmokinau savo po-

ną. Dabar jau paduoda koją.

kai, nebemoka kalbos, kurioje yra parašyta prūsų istorija, o ją nori naudoti moksliekiams darbas, Dr. Anyšas "Senprūsiai Laisvės Kovos" yra geriausias šaltinis. Šiuo metu knygą tebegalima gauti pas patį autorių: Dr. M. Anyšą, 292 Indian Rd., Toronto 3, Ont. ir pas Maž. Liet. Lietuvių Draugijos kasininką Joną Anyšą, 6147 S. Whipple, Chicago, Ill., 60629, o gal dar ir kokiuose lietuviškuose knygynuose.

(Bus daugiau)

Jau pasirodė knygu rinkoje naujausioji Dan Kuraičio knyga

MAGISKUOJU KILIMU I VILNIU

326 puslapiai. — Kaina \$3.00

Geriausia dovana yra pati naujausioji, gražiai išleista, lengvai parašyta knyga apie Lietuvą. Knyga galima gauti užėjus į "Naujienas" arba užsisakyti paštu. Knygu platintojai gauna nuolaidą.

Cekius arba Money orderius reikia siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS

KRISTIJONO DONELAIČIO AUKŠTESNIOSIOS LITUANIŠTINĖS MOKYKLOS MOKYTOJŲ TARYBA

Iš kairės į dešinę sėdi: Regina Kučienė — tarybos pirmininkė, Julius Širka — aukštesniosios mokyklos direktorius, Danutė Bindokienė — aukšt. mokyklos direktoriaus pavaduotoja. Antrą eilę iš kairės į dešinę stovi: Jonas Jasaitis, Bronė Stravinskienė, Birutė Drungienė, Jonas Bagdonas — vedėjo direktoriaus pavaduotojas, Irena Šmėliauskienė, Stefanija Burokienė ir Albertas Paulikaitis. Nuotrauka V. Noreikos

Casimir Staszczuk sakosi pinigų negavęs

Aldermanas Casimir Staszczuk federaliniams teismui pareiškė, kad grynų pinigų iš realistinio ninko Allen jis niekad negavęs. Staszczuko advokatas Herman Magidson teisme paklausė aldermono, ar jis bet kada yra gavęs kokią sumą pinigų, skirtą paveikti zonų pakeitimą. "Ne, niekada", — atsakė Staszczuk.

— Jeigu niekad neėmė pinigų miesto zonos klasiifikacijai pakeisti, tai kodėl neįrašė į savo pajamų mokesčius čekiais

gautų sumų, — paklausė Staszczuką prokuroras.

— Aš visai užmiršau, išlėkė man iš galvos, — atsakė aldermonas.

Staszczuk yra gavęs ir indor-savęs du čekius, vieną \$2,000, o antrąjį \$1,500. Allen tvirtino, kad jis keliais atvejais davęs Staszczuk gyvais pinigais, o vėliau ir čekiais. Staszczuk pakartojė, kad gyvais pinigais jis negavęs nė cento, o čekius užmiršęs užpajamuoti mokesčių laikš- te.

Teismui rūpėjo patirti, už ką jis gavęs tuos čekius.

Staszczuk aiškino, kad tie čekiai buvo už nuomininkų sura-dimą. Jis surasdavo nuominin-kus, tai Allan jam ir mokėdavęs.

— Tai kodėl tie čekiai buvo gauti vos dienai ar dviem pra-ėjus po to, kai miesto tarybon būdavo įneštas pasiūlymas keis-ti zonos klasiifikaciją? — paklau-sė prokuroras.

— Tai yra tiksliai atsitiktinu-mas, bet ne už tyliąją zonos keitimo metu.

Staszczuk teko aiškintis teis- sejo Austin teisme. Jo parody-mų klausė prisiekusieji teisėjai. Manoma, kad teisėjas Austin netrukus pasirašys teisėjus spre- sti, ar Staszczuk ėmė kyšius už tyliąją zonos klasiifikacijos keitimo metu.

Uždrausta teršti tuščius sklįpus

Chicago miesto taryba nuta- rė uždrausti miesto gyventojams teršti tuščius miesto sklįpus. Jeigu kas išvers savo atmatas į tuščią sklįpą, tai jam gali būti paskirta stambi pinigine bauda, prasidedanti nuo \$300 ir einan- ti iki \$1,000.

Aldermanas Burton F. Nata- rus paruošė miesto tarybos nu- tarimą, įsakantį laikyti švartus tuščius sklįpus. Reikalas buvo svarstytas ir pasiūlymas tuojau priimtas. Naujai išrinktas al- dermanas Pucinskis pasiūlė pa- ruošti plakatus, kuriais žmonės būtų informuoti apie gresian- čias baudas už atmatų vertimą į tuščius miesto sklįpus.

Pucinskis priminė, kad Chi- cago upės vanduo taip pat la-

REIKALINGAS SPAUSTUVĖS DARBININKAS. Teks dirbti prie knygų ir laikraščio spausdi- nimo darbų. Norintius pramokti, pamokysime. Geras at- lyginimas ir malonios darbo sąlygos. Nuolatinis darbas. Prašome telefonuoti HAYmarket 1-6100. NAUJIENOS 1739 S. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

WAREHOUSE MEN. SUPER VALU, the nation's largest wholesale food company has opened a distribution center near Plainfield, Ill. and has immediate openings for warehouse men. We pay \$4.75 per hour plus premium for NON-ROTATING night shift. We provide a fully company paid benefit program including insurance and retirement. — Previous warehou- sing experience is not required but is desirable.

TRUMP AI. — Albina Baublienė ir Stasė Ramanauskienė iš Marquette Parko apylinkės gavo Amerikos pilietybę.

WELDER. JOB SHOP EXPERIENCE. ARC, MIG, PIG. Must speak and understand English. ASSURED WELDING. 3440 N. RIVER RD. FRANKLIN PARK, ILL. 678-0340

PRECISION METAL FABRICATOR. Full Time, First Or Second Shift. • PRESS BRACKES SET UP MEN • HELL-ARC WELDER • SPOT WELDERS • MODEL MAKERS • FOREMAN FOR SECOND SHIFT AMOS METALS 543-2590

TOOL MAKERS. Experienced Tool Makers and Machinist to build special Assembly Machines. AUTOMATION SYSTEMS 7338 N. LAWDALE 676-4343 SKOKIE, ILLINOIS

PRESS MAN. IN LINCOLNWOOD AREA. Minimum 1 year experience on A. B. Dick 360 CD and ITEK combination. \$3.50 to \$4.00 an hour to start. Call for interview 297-2445

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS. Set up and operate. Acme Davenport, Brown & Sharpe. 65 hours per week. All benefits. Fenced parking. WARE BROTHERS 4458 W. LAKE ST. 379-3800

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia. SECRETARIES. Medium-Size Lawn Firm with offices in IBM building seeking secretaries with top skills. Varied duties. Heavy work load. Good benefits. Call Ms. MESMER 222-0800

SECRETARY. General office with bookkeeping knowledge. No shorthand. 1 girl office. Free hospitalization. 426 So. CLINTON. Call Mr. SALEMI. 427-2604

SECRETARY. Savin has opening for sales secretary. Must be self-starting and aggressive. Liberal company benefits and good starting salary. For more information call 992-1250 An Equal Opportunity Employer

SECRETARY - LEGAL. Top flight career girl with exp. in personal injury. Exc. salary, plus benefits. Prominent plain- tiff firm. Mr. OZMON. 372-3822

užsakė Naujienas, vieneriems metams savo mylimam vyriui Valdžiui, kad jam nebūtų per daug ilgu laukti sugrįžtant, kar- tu paremiant Naujienų pastan- gą nauju skaitytojų vajuos pro- ga. Valdis ir Marta yra veiklus šaulių organizacijoje, taip pat prisideda prie bendrų lietuviškų darbų. Vajuos komisija nuošir- diai dėkoja už dėmesį ir gerą pavyzdį.

— Lietuvos Generalinė Kon- sulė J. Daužvardienė dalyvavo mero Richard J. Daley ir Čika- gos Miesto Tarybos suruoštame iškilmingame priėmime ir ban- kete Liberijos Prezidentui Dr. Tolbert'ui, jo šeimai ir kabine- to nariams. Konsulė dalyvavo ir Italijos Generalinio Konsulo Giuseppe Abitavile ir ponios su- ruoštame priėmime Italijos Ne- priklausomybės šventėje.

— Lietuvos Kalėdinė progra- mai Mokslo ir Pramonės Muzie- juje šįmet paskirtas šeštadien- sis, gruodžio 8 d., 7:30 val. va- kare. Programą atliks Jaunieji Lietuvos Vyčiai. Muziejaus lie- tuviška eglutė papuoš "Eglynų Snieguolės".

— Ponia Marta Džiuvė iš šiau- rinės Chicago ruošiasi išvykti ilgesniam laikui į Vokietiją, nes ten yra gimusi ir turi gim- nių bei pažįstamų Hannoverio apylinkėse. Prieš išvykdamą ji

REAL ESTATE. REAL ESTATE FOR SALE. Namai, Zemė — Pardavinimi. REAL ESTATE FOR SALE. Namai, Zemė — Pardavinimi. PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS. NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI. VISU RŪŠŲ DRAUDIMO AGENTŪRA. J. BACEVIČIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ? SUSISIEKITE SU CONNIE DAGYS FIRESIDE REALTY — Tel. 585-2064 Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti. BUTŲ NUOMAVIMAS. IVAIRŲS DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNO- JAMO TURTO PIRKIMAS — PAR- PARDAVIMAS. BALYS BUDRAITIS BUD'S REAL ESTATE 4369 ARCHER AVE., CHICAGO TEL. — 254-5554

REAL ESTATE — OUT OF TOWN. Nuosavybės — kitur. FLORIDOJ — ST. PETERSBURG IR APYLINKĖJ Island Real Estate 4506 Gulf Blvd. St. Petersburg Beach, Fl 33706 Area code 813 362-1441. LAIMA JAKUSOVAS, brokeris

RENTING IN GENERAL. Nuomos. CICERO — ISNUOMOJAMAS ATNAUJINTAS 3 KAMBARIŲ BUTAS suaugusiui ar porai. Yra klimatis ir petius, o šaldytuvai ir krosnis sulig pareikalavimu. Skambinti darbo dienomis po 4 v. vak. Tel. 656-2172

HOME INSURANCE. Call: Frank Zapolski 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

TERRA. Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

D E M E S I O. 62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI. Tiksliai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

M. A. SIMKUS. Real Estate, Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7459 Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareištimai ir kitoki blankai.

NAMŲ REMONTAS. PRIEINAMA KAINA. Įrengiu ir taisau kambarius, vonias, virtuves. Atlieku cemento darbus: šilumotvius, laiptus ir t. t. Z I G M A S Tel.: 778-0838 ar 651-9625

40 metų jie išskrido vieno mo- toro lėktuvu iš New Yorko aer- odromo 4900 mylių kelionei per Atlantą į tuoliausią Lietu- vos sostinę Kauną. Abu žuvo Soldino miške, 400 mylių nuo kelionės tikslo, atlikdami tuo laiku ilgiausią kelionę be susto- jimo. Paradas prasidės prie 69-tos ir Artesian Ave., baigsis prie jiems pastatyto paminklo Lithuania Plazoje. Jame daly- vaus miesto policijos dalinys, orkestrai ir miesto bei valstijos pareigūnai. Organizacijos pra- šomos dalyvauti ir registruotis tel. 523-8484 po 5 val. vak. Pa- rado maršalų paskirtas Vito Rumczek.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus. P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

A. TVERAS. LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS. Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: Rbpublic 7-1941

K. IRINGIS. CALIFORNIA SUPER SERVICE. Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS. Čia automobiliai išlyginami ir nuda- zomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai prižiūrint darbininkų. Kat- nos nebrangios. 3518-04 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888. Anicetas Gerbelauskas, sav.

NAUJIENŲ VAJAUS PROGA

Vajuos komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią para- mą, taip pat už atsiliepiamus laiškus ir pareiškimais, kurie rado teigiamą at- garų visu lietuvių protuose bei širdyse pačioje vajuos pradžioje. Antrajame vajuos laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiamą paramą aukomis, bet ir kiekvienam laikraščio brangiau- siai dovana — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjant ju skaičiui būtų ilgam užtikrinta egzistencija nekilniam kašos. Naujienos savo tikslią in- formaciją ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama taptų konkreti. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsakyti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, rei- kalingos, ir net būtinos.

Chicagoje, priemiesčiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, trims mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusel metų — \$11.00, vienam mė- seiui — \$3.00. Užsienioose — \$23.00 metams. Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS 1739 So. HALSTED ST. CHICAGO, IL 60608

Siunčiu dol. ☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsiskaičiusiam naujam skaitytojui. ☐ Užsaku Naujienas savo kaip dovana proga. ☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimo. ☐ Vajuos proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis su susipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____ ADRESAS _____

PAVARDĖ IR VARDAS _____ ADRESAS _____

Parašas _____

— NAUJIENOS, CHICAGO, ILL. — MONDAY, JUNE 25, 1972